



Notat

Grønt Råd - Mødereferat 06/09-2021

Deltagere til mødet:

Per Jespersen – Politiker og udvalgsform for TMU, pje@nyborg.dk

Charlotte Markvardsen – Gruppe leder for Plan og Natur, cma@nyborg.dk, 63 33 79 27

Jens Bjerg – Faglig sekretær for Grønt råd og Naturmedarbejder, jhob@nyborg.dk 63
33 68 82

Nanna Hansen – Danmarks Naturfredningsforening, n_bille@hotmail.com, 22 27 87 86.

Claus Lykke – Danmarks Jægerforbund, claus.lyk@mail.dk

Bjarne Christensen – Danmarks Naturfredningsforening, loneasketoft@gmail.com

Kenneth Fahnøe – Nyborg Sportsfiskerforening, ktfa@jubii.dk

Jakob Harrekilde – Naturstyrelsen, HAR@nst.dk

Benny Stougaard – Plant et træ, bennystougaard@hotmail.com

Marethe Simonsen – Skovforeningen, lhlange@dlgtele.dk

Henrik Terp – Centrovic, h.terp@sanderumgaard.dk

Lone Jørgensen (Substitut for Karsten Mengel) – Landsbysamarbejdet i Nyborg,
loneasketoft@gmail.com

Dennis Hansen – Erhverv og Vækst, deh@nyborg.dk

Mogens Michael Møller – Erhverv og Vækst, mmm@nyborg.dk

Martin Søholm – Dansk botanisk forening, martin@skovparknet.dk

Fraværende:

Søren Aagesen – Naturhistorisk Forening for Nyborg og Omegn,
snaagesen@hotmail.com

Peter Pelle – Dansk Ornitologisk Forening, peter.pelle@icloud.com

Jan Grimstrup Larsen – Nyborg Turistforening, jgl@nyborgstrand.dk

Karsten Mengel – Landsbysamarbejdet i Nyborg, kmengel@mail.dk

Flemming Kjærulf – Friluftsrådet, fkjerulf@mail.dk

1. **Godkendelse af dagsorden:** Dagsorden blev godkendt
2. **Nyt fra Nyborg Kommune:** Der blev informeret om at der er sket en omstrukturering af afdelingen og at natur, vandløb og vådområder i dag er langt sammen med plan, hvorfor teamet hedder Plan og Natur.

3. **Status på miljø- og naturprojekter:**

Vandstandshævning i volden: Nyborg Kommune vil foretage en vandstandshævning i voldgraven ved Nyborg Slot. Dette er af kulturelle hensyn. Vandstanden vil derfor stige med 1 cm op til, hvor Ladegård åen løber ind i Hjulby Sø. Centrovic er bekymret for, hvilken betydning den øgede vandstand vil have på vandmængden i Vindinge å og opstuvningszonen ved Kullerup sluse om vinteren. I referatet har forvaltningen vedlagt undersøgelsen ved en vandstandshævning i voldgraven, som svar på Centrovic spørgsmål. Der blev også spurgt indtil, hvorvidt vandstandshævningen vil have betydning for vandringen af fisk, så de ikke kommer ind i voldgraven. Dette har dog ingen betydning, da vandstandshævningen mindsker andelen af vand, som kommer til Ladegård åen. Grønt Råd stillede også spørgsmål til om problemet med Kullerup slusen ikke skulle løses først, før man lavede andre ting i Ladegård åen. Da vandstandshævningen ikke påvirker fiskenes vandring negativt, vurderer forvaltningen at man godt kan foretage vandstandshævningen før man har løst passage problemer ved Kullerup sluse.

Kullerup sluse: Forvaltningen oplyste at der bliver arbejdet videre med 3 løsninger, som bliver taget op på møde med de væsentligste interessenter bestående af Danmarks naturfredningsforening, sportsfiskerne og Østfyns museer. Botanisk forening ønsker også at være interessant. Det er ikke aktuelt på nuværende tidspunkt. Når man nærmer sig en løsning, vil Grønt Råd blive informeret.

Hjulby mose: Forvaltningen er klar over, at der har været udfordringer med græsningen i Hjulby mose og har taget kontakt til forpagter og givet en advarsel. Der blev forslået at Nyborg Kommune udvidede græsningsområderne bl.a. i den del af mosen, som er sprunget i pilekrat, da der er et stort potentiale. Forvaltningen er opmærksomme på det uudnyttede potentiale, men vil ikke bruge flere resurser før græsningen fungerer optimalt i resten af Hjulby mose. Nyborg Sportsfiskerforening spurgte om der var planer om at lave faunapassager ved

motorvejen uderover den passage som Vindinge å udgør. Der er ikke planer om nogle passager, men den forårsager en ikke ubetydelig spærring. Dansk Botanisk Forening bemærkede, at det som regel skyldes, at der er alt for højt græsningstryk om sommeren, som har den konsekvens, at alt er spist op på arealerne, når vinteren nærmer sig. Samtidig har mange af dyreholderne ikke staldfaciliteter, hvilket gør, at de bliver nød til at opbevare dyrene på naturarealerne om vinteren. Det er derfor særdeles vigtig at græsningstrykket er lavt om sommeren, dette gavner desuden blomstringen og dermed insektlivet. Der var også dialog om støttemulighederne. Nyborg Kommune tillader, at der søges grundbetaling på arealerne i Hjulby Mose, det har den uheldige konsekvens at 50% af arealet skal være synligt afgræsset og at vegetationshøjden ikke må være mere end 40 cm den 15. september. Dette er uforligneligt med helårsgræsning. Dansk Botanisk Forening Fynskredsen anbefaler derfor, at kommunen ændre støttemulighederne i Hjulby Mose og andre naturområder, så der kun kan søges naturplejestøtte og ikke grundbetaling. Botanisk forening spurgte desuden til om tilskudsfordring også skal ophøre til vildtet?

LIFE klokkefrøprojekt: Projektet går godt og der er i gang med at blive opdrættet klokkefrøer inde på campingpladsen ved Tårup Strand. Nyborg Kommune har selv etableret vandhuller til klokkefrøer på græsningsarealerne imellem sommerhusene ved Tårup Strand. De er blevet etableret for at understøtte bestanden på campingpladsen og styrke den økologiske funktionalitet. Der er dog et problem med at folk udsætter guldfisk m.m. i vandhullerne, hvorfor frøerne forsvinder. Dansk Botanisk forening anbefaler at vandhullet med fisk i tømmes midlertidig, hvilket ikke koster mange penge.

Danmarks vildeste kommune: Nyborg Kommune og DN, har startet et sommerfugleprojekt, hvilket hovedsageligt er en ændring af plejen. Nyborg Kommunes koordinator på Danmarks vildeste kommune er Tue Larsen, som er naturvejleder. Bidraget fra Nyborg Kommune består hovedsageligt af facilitering af formidling og understøttelse af interessenter og private med formidling. Nyborg Sportsfiskerforening forslår at alle de projektforslag der blev fremlagt i forbindelse med vandplanerne bliver indsendt, da de skal gennemføres jf. vandplanerne og at kommunen skal leve op til EU kravet om god økologisk tilstand i 2027. Dansk Botanisk Forening Fynskredsen bemærkede, at det er fint

med mindre projekter i haver og lignende, men hvis der virkelig skal flyttes noget i forhold til forbedring af naturen og biodiversiteten i Nyborg Kommune, så skal der ske noget i det åbne land. Der blev nævnt at Kerteminde Kommune havde nedsat en Vildpulje på 250.000,- kr., som lodsejerne i kommunen kan søge til projekter der gavner biodiversiteten. Det blev foreslået, at Nyborg Kommune gør noget lignende og understøtter natur i det åbne land aktivt. Der blev desuden spurgt til om Nyborg Kommune gør en indsats for at involvere lodsejerne i det åbne land?

Plejeplan for volden: Der er kommet mere fokus på biodiversitet og plejeplan vil spille sammen med sommerfugle projektet. Der er fokus på, at der er mange arter af flagermus på volden, som er tilknyttet de gamle træer.

- 4. Grøn omstilling:** Mogens Michael og Dennis fra Grøn omstilling holdt et oplæg omkring klimaindsatser, DK2020, CO₂ reduktion, projekter og kommissoriet for Grøn omstilling. Alle syntes at det var meget spændende og generelt vil medlemmer af Grønt Råd i fremtiden gerne høre mere til Grøn omstilling. Der var bl.a. stor interesse i stenrev, hvor DN foreslog at de kunne hjælpe med etableringen og generelt med forbedring af havmiljøet. Sportsfiskeren gjorde også opmærksom på, at man ikke kun skal fokusere på Natura 2000 området i Storebælt. Størstedelen af havet ud fra Nyborg Kommune er en del af Natura 2000 området 116, Centrale Storebælt og Vresen. Botanisk forening gjorde opmærksom på at andre kommuner kunne være interesseret i et samarbejde og man bør høre dem evt. ved at lave et LIFE projekt med fokus på stenrev. Det blev bl.a. nævnt at der bliver etableret stenrev i Better Bird LIFE, hvor Middelfart, Kolding, Sønderborg og Kerteminde Kommune er deltagere. Jakob Harrekilde har været projektleder på Bluereef projektet og kan godt videreformidle information vedr. stenrev osv. Nyborg Kommune er i gang med overvejelser om et evt. LIFE projekt, for at øge størrelsen af budgettet og få mere ud af økonomien. I LIFE projekter kan der opnås op til 75 % støtte fra EU.

Udover stenrev, skal Grøn omstilling også arbejde med skovrejsning, hvor der er etableret et kommissorium. Der ønskes etableret 250 ha. skov i Nyborg Kommune, hvor der er særlig fokus på BNBO områder, men der ønskes også etableret skov andre steder. Alle projekter inklusiv skovrejsning, skal ske ved frivillige aftaler, da alle nødvendigvis ikke er interesseret i skovrejsning. Naturstyrelsen kan være en samarbejdspartner, men der er det også et krav at alt skal ske frivilligt. Yderligere fremhævede Jakob Harrekilde vigtigheden i ikke at fremlægge et færdigt projekt for lodsejere før der har været dialog og de har

været med i udviklingen af projektet. Hvis naturstyrelsen er med, er der også mulighed for at arbejde med jordfordeling.

Landsbyrådet har et ønske om, at der er fokus på at etablerer skov og andre rekreative områder i landsbyområderne for at gøre dem til attraktive bosættelsesområder for børnefamilier og andre tilflyttere.

5. **Grønt Råd i fremtiden:** Fremadrettet vil der blive arrangeret 3 – 4 møder årligt i Grønt råd, hvor et af dem evt. vil være en ekskursion. Forvaltningen vil også løbende bruge kollegaer til at komme og holde oplæg om deres projekter.

Der er et generelt ønske om at Grønt Råd bliver informeres mere i projekter i forvaltningen, så de har muligheder for at yde deres funktion som rådgivere. Det er forvaltningens intention at Grønt Råd skal informeres mere løbende. Internt skal der arbejdes på en proces for informering af Grønt Råd og videre formidling til politikerne.

Grønt Råd blev bedt om og reflekterer videre over deres visioner for Grønt Råd og evt. sende dem til forvaltningen. Forvaltningen har lagt de indkomne svar fra Dansk Botanisk Forening og Danmarks Naturfredningsforening i bilagene.

Yderligere gør Per Jespersen opmærksom på at Grønt Råds medlemmer meget gerne må tage kontakt til forvaltningen uden for Grønt Råd og at de ikke skal vente til næste møde.

6. **Emner til senere møder, herunder evt. fremtidige miljø- og naturprojekter:** Centrovic har udarbejdet en rapport vedr. Holckenhavn fjord og har foreslået at der kommer en fra Centrovic og holder et oplæg omkring rapporten for Grønt Råd. Centrovic sidder også med i en projektgruppe for Odense Fjord og foreslog man kunne undersøge og gøre noget lignende for Holckenhavn fjord.

Nyborg Sportsfiskerforening: Ønske til at vandstandshævningen i voldgraven igen kommer på dagsorden. Forslag til at der laves en ekskursion til Rende Bæk ved Grønnehave camping.

Danmarks Naturfredningsforening: Ønske om at større projekter gøres til faste punkter på dagsorden, så udviklingen kan følges.

Dansk Botanisk Forening: Forstår ekskursion til Svanedammen øst, hvor der er helårsgræsning uden problemer. Medlemmet for Botanisk forening i Grønt Råd er selv formand for kogræsserlauget.

Ønske til næste dagsorden fra Dansk Botanisk Forening:

- Status Kullerup Slusen herunder fremlæggelse og drøftelse af de 3 projektforslag.
- Status på vild konkurrencen herunder drøftelse af hvordan interessen for naturpleje projekter kan øges i det åbne land.
- Status på Skovrejsning og stenrev
- Status på LIFE projekter.
- Drøftelse af om kommunens skove burde udlægges som naturskove.
- Drøftelse af om en del af 250 ha skov som ønskes udlagt til klima og grundvandsskov, kunne være som naturnær skovrejsning som vil gavne biodiversiteten.

7. **Næste møde:** 22. november 2021, tidsrum: 18-20.

Eventuelt: Nanna fra DN, opfordrede til at der blev delt mails og telefonnumre på Grønt Råds medlemmer. Dette må de enkelte medlemmer gerne vende tilbage om de ønsker til Jens Hovgaard Bjerg, jhob@nyborg.dk.

Bilag

Danmarks Naturfredningsforening

Kære alle

DN Nyborg takker også for et godt møde i mandags. Som jeg husker det, havde vi lidt frist til at komme med nogle få bemærkninger.

For det første synes jeg, at Martin har nogle gode pointer ift. at de større projekter, såsom fx. skovrejsning og stenrev, bør gøres til faste punkter på dagsordenen, så vi kan følge udviklingen.

Dernæst vil jeg gerne gentage min opfordring til, at mødet udvides med 1 time, så der også bliver plads til drøftelse af de punkter, der orienteres om. Der sker jo meget og meget i vores kommune, og vi bør naturligvis have mulighed for at vende holdninger mv. på møderne.

Endelig er jeg også enig med Martin i, at der bør afholdes mindst 1 møde hvert kvartal. 2 møder om året er for lidt.

Nå ja - Martin spurgte til, hvilken del af SDU der er involveret i studiet af "Nyborgs forhold til biodiversitet". Nu har jeg undersøgt det og kan oplyse, at afdelingen hedder: "Consumption, Culture and Commerce "

De bedste hilsner

Nanna, lokalformand DN

Dansk Botanisk Forening

Kære Grønt Råd

Tak for et godt møde. Det er dejligt med nye toner om mere inddragelse af Grønt Råd. Indledningsvist har jeg lidt bemærkninger til et par af punkterne på dagsordenen.

Kullerup Sluse:

Her blev det gentagne gange nævnt, at hvis vandløbet skulle lægges tilbage i gamle slyngninger så vil det påvirke engarealer som i dag er omfattet af beskyttelsen i §3 i naturbeskyttelsesloven. Det er fint at det bliver undersøgt nærmere. Det er dog min opfattelse efter utallige besigtigelser af engene at det nuværende naturindhold er temmelig ringe. Derimod har vandløbet en særdeles høj værdig og sandsynligvis det vigtigste vandløb på Fyn for en lang række fisk og vandløbsinsekter. Der er sågar påvist af Århus Universitet at der lever odder i Vindinge Å.

Jeg vil desuden fremhæve at flere af Grønt Råds medlemmer anbefaler en pumpeløsning og hvor stuvningszonen fjernes. Jeg har tilladt mig at vedhæfte brevet som er sendt Miljø- og Teknikudvalget den 8. januar 2021.

For at sikre at Grønt Råd er fuldt orienteret vil jeg anbefale, at der løbene rundsendes information til Grønt Råd, når der er nyt i sagen og at punktet er et fast punkt på dagsordenen. I forhold til volden vil jeg foreslå, at der bliver iværksat en overvågning så man kan følge udviklingen efter at plejemetoden er ændret.

Det var meget spændende at høre kommunens tanker om grønningstilling.

Kommunen har tanker om skovrejsning på 250 ha over 10 år. Skovrejsning er udmærket som klimatiltag, men er ikke det bedste tiltag, når man snakker botanik og biodiversitet. Jeg vil foreslå, at kommunen overvejer at lade nogle af arealerne springe naturligt i skov. Det giver en langt mere vild skov og dermed større biodiversitet. Det er samtidig en meget billigere metode, da man ikke skal købe træer til

udplantning https://www.dmu.dk/1_viden/2_publicationer/3_fagrapporter/rapporter/FR389.pdf

Det var også utrolig spændende at høre om kommunens planer om etablering af stenrev.

Det forslås at fremdriften i begge områder indgå som et fast punkt på møderne.

I forhold til Grønt Råd i fremtiden vil jeg foreslå, at kommunen kigger grundigt på kommissoriet, da det meget præcist står, hvad der er tankerne bag Grønt Råd. Det kunne være godt med lidt mere drøftelse af kommissoriet, samt en kort beskrivelse af, hvordan kommunen har tænkt sig at gøre det.

Det er fint med orientering om de forskellige emner der rører sig i kommunen, det er dog vigtigt, at der bliver afsat god tid til at medlemmerne kan drøfte emnerne, og at vi når hele vejen rundt om dagsordenen.

Jeg vil også foreslå, at kommunen benytter sig af mulighed for at nedsætte arbejdsgrupper, hvis der er særlige emner, som kommunen ønsker tilbagemeldinger på. Dette er der også mulighed for i kommissoriet.

Der er lagt op til mindst 2 møder i kommissoriet, som jeg opfattede det var der enighed om, at det ikke er nok.

Jeg ser frem til det næste møde i rådet.

Venlig hilsen
Martin Køhl Søholm

Vedhæftede brev fra Dansk Botanisk Forening Til Miljø- og Teknikudvalget

Anbefaling til Løsning ved Kullerup Slusen

Nedenstående medlemmer af det Grønne Råd i Nyborg Kommune anbefaler, at Miljø- og Teknikudvalget vælger en løsning ved Kullerup Slusen, der sikrer, at Nyborg Kommune kan leve op til sine forpligtigelser vedrørende Vandområdeplanerne 2015-2021 om at skabe fri passage, samt at den 4-5 km lange stuvningszone fjernes, og at Vindinge Å genoprettes. Det anbefales, at Miljø- og Teknikudvalget vælger Pumpeløsningen, som er beskrevet i Drøftelsespunktet – Drøftelse af løsningsforslag ved Kullerup Sluse på Miljø- og Teknikudvalgsmødet den 30. november 2020.

Udover at pumpeløsningen vil kunne adskille Vindinge Å og Ladegårdsåen helt og dermed sikre fri passage af vandrefisk, vil løsningen give mulighed for at genskabe Vindinge Å. Det vil derfor være den eneste løsning, som kan sikre biodiversiteten i hele vandløbet.

Udover ovennævnte åbenlyse fordele for biodiversiteten i Vindinge Å vil pumpeløsningen have følgende fordele:

1. Nyborg Kommune kommer til at leve op til forpligtigelserne i Vandområdeplanerne.
2. Vandtilførslen til voldgravene omkring slottet sikres, og vandstanden kan styres som ønsket af Østfyns Museer.
3. Klimasikring af Nyborg By da man kan slukke for pumpen ved højvande.

4. Forbedre afvandingen af landbrugsarealerne opstrøms stuvningszonen.
5. Genskabe den naturlige hydrologi på de tilstødende enge
6. Sikre at kommunerne beliggende opstrøms stuvningszonen også kan opnå målopfyldelse.

Venlig hilsen

- Peter Pelle – Repræsentant for DOF
- Per Nygaard Olsen – Repræsentant for Friluftsrådet
- Søren Aagesen – Repræsentant for Naturhistorisk Forening
- Kenneth Tillitz Fahnøe – Repræsentant for Sportsfiskerne
- Martin Køhl Søholm – Repræsentant for Botanisk Forening